

lahjoittaisi niin paljon kuin suinkin mahdollista tuon köyhään perheeseen avustamiseksi.

Toukokuun 14 p:nä on suuret myyjäis-iltamat. Kovalla kilireellä on ompeluseuran naiset koettavat valmistaa kaikenlaisia käsitöitä mainitun illan myyjäisiä varten. Toivovat saavansa omassa kaupungissa niin paljon valmistettua käsitöitä kuin mitä "radikaalit" monessa eri valtiossa yhteensä.

Olen varmalta taholta saanut kuulla, että vanha paikkakuntamme "radikaalit" muutettuaan paikkakuntaa aina Goldfieldiin asti, on siellä yhtynyt suomalaiseen sosialistijärjestöön, nimittäin "keltaisiin" ja silti vielä valmistelelee käsitöitä paikkakuntamme "punaisille". Hyväksyvätkö Goldfieldin naiset tällaisen menettelytavan. Katsokaa vaan ettei hän ole joukossanne Juudas Iskariot ja että hän vielä kerran tulee suutelemaan teitä petoksen suudelmilla.

Innokasta ja kestävästä toimintaa toivon edelleenkin ja samalla myöskin toivon, että äidit opettaisivat ja kasvattaisivat poikiansa kylmäverisiksi nykyistä militarismia kohtaan. Sillä tahtoo oikein pyörryttää, kun katselee uutisia Euroopan sodasta, kuinka siellä murhataan meidän työväenluokan omia poikia. Tätä vartenko äidit ovat saaneet heitä rintansa alla kantaa? Ei! Mutta toivon yksimielistä toimintaa moisen menettelyn kukistamiseksi.

ENSIKERTALAINEN.

EVELETH, MINN.

Sen puolen vuoden aikana, kuin olen lukenut Toveritarta, on ole nähnyt yhtään kirjoitusta täältä. Kun tulin valituksi Toverittaren kirjeenvaihtajaksi, niin päätin täyttää tehtäväni, siinä määrässä kuin sen pystyn tekemään.

Eteenpäin sitä mennään täälläkin. Yhdistyksen toiminta on koko vilkasta, sillä melkein joka sunnuntai on näytelty näytöskappaleita ja muuta ohjelmaa on esitetty runsaasti, erittainkin soittokunta on suorittanut paljon arvokasta ohjelmaa. Vapunpäivää ajetaan viettää suuremmissä. Perästä kuuluu!

Meillä on täällä naisten homma ompeluseura, joka on koettanut toimia myöskin mukana. Pian ehkä saamme näyttökappaleenkin, mutta en ole kuulut sen nimeä vielä.

Kuulkaas naiset! Nyt kun ompeluseuralle tulee Toveritar, niin olisi sen sisältö myös lukemisen arvoista, siis muistakaa saapua joukolla Urania-talolle joka perjantai-ilta, että voitaisi järjestää kokoukset oikein ohjelmakokouksiksi, siellä voisimme saada paljon hyvää aikaan, jos olisi innostusta. Ei tarvitse kenenkään luulla, ettei voi mitään toimia, kyllä kaikki voi olla mukana, silloin voisi kasvaa innostus kun voisi joskus vaihtaa henkilöitä, ettei aina olisi samojen henkilöitten tehtävänä kaikki. Siis naiset nyt on nouseva tositöimintään. Sitä toivoo teidän
HILJA.

WINLOCK, WASH.

Kapitalismin uhriksi joutui huhtik. 8 päivänä puoluetoveri ja osastomme jäsen. Abram Alkio, loutkaantumalla tapaturmaisesti Aberdeenissä, Wash. Vainaja oli syntynyt Suomessa, Joroisten pitäjän Kaitaisin kylässä, Mikkelin läänissä, 1873 ja viidentoista vanhana oli hänen lähdeittävä leipäänsä tienämään, ollen sepän oppilaana Mikkelissä viittisen vuotta, jossa yhtyi läikki- ja peliseppäin ammattiosastoon ja työskenteli etupäässä laivojen rakennusalalla, josta sittemmin muutti Turkuun, jossa työskenteli samalla alalla ja meni naimisiin Alma Rantasen kanssa 1904. Alkio ei ollut niitä henkilöitä, jotka tämän tai sen mielikuvituksen tai yksilöpyyteen perässä juoksi puolueasioissa enempää kuin muussakaan, vaan hän oli rehellinen ja luotettava m. m. ollen edustajana Suomen metalliyöläisten liiton edustajakokouksessa Helsingissä, Turussa ja Lahdessa sekä toimi Suomen suur-lakkokomiteassa Turussa v. 1905.

Olosuhteitten pakottamana 1910 tuli hän tähän maahan asettuen asumaan Winlockiin, johon samana vuo-

tena kutsui perheensä, ja laittoi pien-nen kodin, jossa nyt heillä isää ja puolisoa suree puoliso ja neljä alakäistä lasta. A. Alkio oli Winlockin osaston luotetuimpia jäseniä ja m. m. edusti meitä Toverin yhtiökokouksessa v. 1913 sekä toimi länsipiirin piirikomitean jäsenenä v. 1915 ja nykyisin Winlockin osaston pöytäkirjurina. Hänessä menetimme toverin, jonka elämäntyö ei koskaan unhoitu.

Hautajaiset pidettiin 12 p., jotka muodostuivat suuremmissimmiksi mitä Winlockissa on vielä nähty. Tilaisuuteen oli saapunut melkein kaikki kansalaiset lukuunottamatta kaikista pimeimpiä työväenliikkeen vihollisia. Tilaisuuteen oli pyydetty vainajan "yö- ja puoluetoveri Leo Leino Seattllestä, puhumaan. Hän liikuttavan sanoin puhui vainajan elämäntyöstä 18 vuoden ajalla, jonka hän on mukana ollut taistellen köyhälistön yhteistä vihollista kapitalistista järjestelmää vastaan. Puhuen jälkeen laulettiin "Vala" ja sitten lähti surusaattue kohden kalmistoa, johon Winlockin Majan Veljeysseura oli valmistanut haudan, mihin vainaja lastettiin, sillä Alkio oli mainittu seuran jäsen. Vielä toveri Leino puhui haudalla tunteellisin sanoin, lesken ja pienten orpojen puolesta, joilta ainoa tuki ja turva näin ikävän kuoleman kautta pois temmittiin ja kehotti kansalaisia ja naapureita ottamaan osaa heidän surulliseen kohtalonsa. Sen jälkeen puhui toveri V. Hänninen Veljeysseuran puolesta, ja sen jälkeen luotiin hauta umpeen. Seppeleen laski haudalle veljeysseuran puolesta R. Linko (sanoja en muista). S. s. osaston puolesta laski seppeleen toveritar Alma Ursin. Seppeleessä oli sanat: Lepää rauhassa kunnan toveri, A. Alkio. Vainajan puoliso laski itsensä ja lastensa puolesta seppeleen, jossa oli sanat: Viimeinen muisto isälle. Mrs. Riika Hänninen, vainajan sisar, laski seppeleen: viimeinen tervehdys sisarelle. Vielä laskettiin haudalle kukkia ja seppeleitä tovereilta ja tuttavilta, jonka jälkeen kukin läksi surumieliin kotiinsa.

Nyt on A. Alkio pois joukostamme, mutta hänen elämäntyönsä ei koskaan katoa ja silloin kuin köyhälistön vapauden lippu ylennä hulmua, niin silloin A. Alkion haudalla vapauden sankarit laulavat:

Se meitä ei saa lannistaa,
jos kaatuu sankarit;
se uudet urhot nostattaa,
ne taas on valmiit.

H.

DULUTH, MINN.

Hyvää päivää Toverittaren lukijat! Olen pitemmän aikaa seurannut Toverittarensa paikkakuntain uutisia, vaan en ole nähnyt mitään Duluthista. Täällä on s. s. osasto Tarmo toimintuon vuoden ajan kovalla innolla ja on täytyntä muuttaa toiminta avarampaan huoneustoon, 109 West Superior St. Olette varmaankin seuranneet Työmiehestä meidän muuttohommiamme, vuosi- ja avajaisjuhliamme, joten en nyt niistä enempi kirjoita.

Kohdistan kirjoitukseni vain naisten toimintaan, joka on muiden mukana mennyt eteenpäin hyvin pitkien askelin. Ompeluseuran perustimme jo vanhalla huoneustolla, mutta nyt me vasta alamme oikein toimia, kun on saatu kokontumis- ja itamatilaisuuske varten kuukauden ensimmäisen ja kolmas ja viides torstai sekä kolmannen ja neljännen iltapäivä. Siis jokainen torstai saamme olla matkassa. Nyt kun vaan riittää innostusta, niin siemen ei mene kiviikköön ja näyttää sitä innostusta olevankin.

Naisten toimesta oli markkina-illamat t.k. 20 p., joka onnistui hyvin. Osanotto yleisön puolelta oli runsas, vaan ei sentään niin runsas kuin olisi voinut olla. Kai siinä oli ensikertaisuus tekijänä ja henkinen ohjelma jäl melkein suorittamatta. Mutta se on sillä korjattu kun nyt ensitilaisuudessa laitamme hyvän ohjelmallitman. Pois arkuus! Kaikkensa kun tekee jokainen, niin olen melkein varma siitä, että saamme hyvää ai-

kiaan ja arvokasta ohjelmaa ensikerraksi.

Eräs tärkeä tehtävä meillä on ja se on Toverittaren kirjeenvaihtajan valitseminen, sillä niin kauan kuin ei paikkakunnalla ole kirjeenvaihtajaa ja lehdessä paikkakuntamme uutisia, niin on asiameisten vaikeampi saada tilauksia, mutta kun aina joskus saamme nähdä kyhykksen täältä Toverittarensa toiminnastamme, niin on se tällaisille lukijoille aika hyvä makupala.

FENNIA.

SEATTLE, WASH.

Tervehdys Selma-tädille ja kaikille Toverittaren lukijoille!

Tykkään hyvin paljon lukea Toveritarta. Ei ole jäänyt yhtään numeroa lukematta, kun sen tilasin. Aina hartaasti toivon sitä tulevaksi postista, että saisin sen sisällön ah-mia.

Ennen en kiinnittänyt siihen mitään huomiota, ennenkuin itse sen tilasin, mutta nyt minä sitä tilaan niin kauan kuin minulla vain on dollari jällellä.

On todella ikävää, että näin suurkaupungista, missä on paljon suomalaisia naisia, meitä palvelustytöitä, ei ole näkynyt monkkäänlaista kirjoitusta Toverittarensa täältä. Minä olen ensikertalainen ja olen hyvin keho kirjoitustaidostani, kun nuorena olen joutunut raskaan työn orjaksi ja leikkitoverini kulkivat koulua silloin vielä.

Aina muistelin sekä kaiholla että katkeruudella nuoruuden päiviäni. Miten kurjaa on orpotyön kohtalo. Nyt olen kasvanut niin isoksi, että olen jo ehtinyt palvelu yhdessäksän vuotta, kolme Suomessa ja kuusi tässä maassa, joten ajatukseni kiintyivät erikoisesti n:o 16:ssa Toverittarensa olleeseen kirjoitukseen: "Palvelustytön miitteitä". Minä olen samaa mielipidettä sen kirjoittajan kanssa, että on jo aika avata silmämmme näkemään mitä meidän pitäisi vaatia ja toimia vaatimuksiemme perille viemiseksi.

Työpäivämme on viisitoista tuntien ja joskus kun sattuu, niin siitkin pitempi. Milloin siinä sitten on aikaa huvitella, kun tekee työtä noin pitkät päivät. Siinä se onkin kysynyt ja joskus kun sattuu, niin sitä ajattelette?

En nyt tahto kirjoittaa enempiä, kun tämä on minun ensikertani, mutta jos tämä tulee julkaistuksi, niin kirjoitan sitten taas. Toivon, että palvelustytöt kaikkialla hyvin paljon kirjoittaisivat Toverittarensa.

Toveruudella
JOKU PALVELIJA.

Toverittaren ensi numero on erikoinen palvelijattarien numero. Pitä-kää huoli siitä, että mahdollisimman moni palvelijatar saisi sen lukeak-sensa, sillä siinä tehdään selvää palvelijattarien asemasta ja ehdotetaan keinoja ja toimintasuunnitelmia, miten palvelijattaret voisivat asemaansa korjata. Toverittaren ensi numero (9 p. toukokuuta) pohditaan palvelijattarkysymystä monipuolisesti ja tavalla, jolla sitä ei ole ennen koskaan pohdittu. Tätä kysymystä ei ole yleensä ymmärretty oikein ja siksi ovat useat päässeet siihen käsitykseen, että palvelijattarien asemaa ei voi nykyisellään ollen korjata. Toverittaren ensi numero tulee osottamaan, että palvelijattarten asemaa voidaan korjata, kun vaan se asema ensin oikealla tavalla ymmärretään ja oikealla tavalla käydään siitä korjaamaan. Levittäkää Toverittaren toukokuun 9 p. numeroa kaikkialla. — Selma-täti.

DETROIT, MICH.

Toivon hauskaa kesää kaikille Toverittaren lukijoille!

Täälläkin kesä tekee tuloaan, nurret vihannotvat ja toiset puulajit alkavat jo lehtää.

Tiedän tehneeni väärin, vaan en ymmärrä, miksi minun pitää mennä vankilaan ja kärsiä ja kestää häväistystä, sillä aikaa kun isä kulkee kadulla ilman mitään häpeää. Miksi aina naisen täytyy kärsiä? sanoi Gussie Kasoff, kun hän on poliisivankilassa. Siksi, että synnytystus-

lissaan ollen ilman rabaa ja ystäviä, laittoi lapsensa nukkumaan laatikkoon ja vei sen hkakujalle! Joku löysi sen ja vei sairaalaan.

Tyttö on 20-vuotias. Kertoi olleensa hyvä tyttö ja aina tehneensä pitkät tunnit ja kovat tunnit työtä ja sai niin paljon palkkaa, että riitti ruokaan ja vähän vaatteisiin. Missä hän oli ruuassa niin seuraavassa talossa asui samanikäinen poika. He rakastuivat toisiinsa, josta nyt on seuraukset **tytön kärsittävä!** Paria viikkoa ennen oli tullut jotakin rii-taa heidän välilleen — kai tulevan huolehtimisesta.

Harry Keldan, joka on päällekanta-jana siinä asiassa, on pahemmassa kuin pulassa. Ei tiedä, laskeeko työn vapaaksi vai paneeko valtion leipään?

Hän on saanut satoja kirjeitä, että tyttö pitää päästä vapaaksi — niitä on tullut miehiltä ja naisilta. Eräs nainen kirjoitti, että kytkä se poika ja laskea tyttö hoitamaan lastansa. Joku naisyhdistys on kerännyt rahaa, että vapaaksi päästyä he laittaisivat hänet vieraalle paikalle paranemaan. Hän on hyvin hermostunut, oli jo aikunut hypätä akkuna-sta ulos.

Tyttö raukka! Mikä kohtalo sinua odottaneekin ja mitä tuskia siinä kärsit, siellä viruessasi tuollaisissa laitoksissa semmoisessa tilassa. Etkö voi antaa itse hoitoa lapsellesi, jota nyt rakastat, vaikka ensin hylkäisit.

Niitä tuskia ei tunne muu kuin äiti ja sellainen, joka on pakotettu hoitamaan lapsensa toisin kuin luonto määrää.

Nouskaamme, naiset, vaatimaan itsellemme oikeuksia, että voimme laatia lait vähän tasapuolisemmat ettei meitä aina sorrettaisi, eikä oltaisi miesten leikkikaluna, jonka he heittäväät ulos kun kylästyvät.

Täällä tulee kova haalin homma. On kuulemma ostettu jo talonpalikka ja parempi kuin entinen. Huhtik. 29 p. on oikein ne rakennusrahaston kartuttamisiltamat ja näyttellään se kaunis laulukappale: "Hevospalmen". Toivon Toverittarelle pitkää ikää ja siihen paljon jalostavaa lukemista.

EMILIA.

PAYNE, MINN.

Keväinen tervehdys Toverittaren lukijoille ja avustajille! Kevät se on tullut täälläkin, vaikka nyt ensialuksi se tuottaa harmia ja vaihinkoa farmareille. Kevätvedet ovat nousseet tavattoman korkealle. Tässä meidän maan läpi virtaa pieni puro, ja nyt se tulvi niin, että maat kahden puolen puroa ovat yhtenä järvenä, korkeammat paikat vain ovat näkyvisissä. Vesi on jo vinynt mukana siltoja ja muutakin tavaraa.

Lauantaina, 15 p. huhtik. rupesti vesi kohoamaan ja kohosi iltaan asti, että vesi tuli ihan porrasten eteen. Me peikäsimmme jo, että täytynee jättää koti ja paeta. Tuskaa lisäksi vielä se, että illalla alkoi ankarasti tuulla ja sataa.

Jestas, kun nämä Paynen farmarit ovat yksimielisiä, ei piti sanoa erimielisiä. Täällä hiljan kävi yksi koululautakunnan jäsen, ja antoi luvan, että saamme pitä iltamia ja kokouksia kouluhuoneella, jos haluamme. Kun sain sen kuulia, niin rupesin hommaan ja hommasimme Mrs. Päivärinnan kanssa ohjelma-iltamaa Kansakoululle 9 päiväksi huhtikuuta ja kirjoitin ilmoituksen postikonttorin seinään. Minulla oli kerättyä ohjelmaa useita numeroita ja esitin, että ohjelman loputtua väliajan jälkeen perustamme sitten ompeluseuran lal-nakirjaston hyväksi, sillä sitä täällä kipeästi tarvittaisiin, että se toisi vähän järkeä meidän tyhjiin päihimme, että voisimme puhua jotain muutakin kuin aina vaan pahaa naapureistamme.

Mutta mitä ollakaan. Kun avasimme kouluhuoneen ovet ja odotelimme, niin ketään ei kuulunut. Kahden aikaan piti puheen aikaa ja kolmeen asti odotettuaamme suljimme ovet jälleen sillä päätöksellä, että kun toiste iltamat hommaamme, niin kyllä silloin on tuljotakin.

Jospa vaan olisi ollut joku taivaanluotsi, joka olisi luussa vetänyt tänne ja puodissa olisi ilmoitettu, että tulkaa sunnuntaina kansakoululle,